

Wat is een billijke vergoeding?

VvA 5 juni 2015

Mira Herens

Nederlandse Vereniging van Journalisten

Wat is een billijke vergoeding?

- Is dat een vergoeding die in de branche gebruikelijk is?
- Onderhandelingspositie van de maker in die branche is op dit moment zwak m.b.t. exploitatiebevoegdheden en de te ontvangen vergoedingen
- Doel wetsvoorstel: versterken positie maker in die branche
- Hanteren gebruikelijke branchevergoeding dan niet logisch
- Gebruikelijke licenties en vergoedingen dagbladsector = geen onderhandelingsruimte voor freelance journalist

Huidige vergoeding dagbladsector

- Eenzijdig vastgesteld tarief door uitgever
- Tarief per woord, per teken of per bijdrage (column/foto)
- Vergoeding voor de verlening van de licentie is hierbij inbegrepen
- tarief = maakhonorarium + vergoeding verlenen exploitatiebevoegdheid

Omvang exploitatiebevoegdheid

Gebruikelijke licentie in dagbladsector:

Freelance (foto)journalist moet uitgever toestemming geven voor publicatie:

1. in elk uitgeefproduct van het concern van de uitgever
 2. in dagbladen van andere uitgevers met wie een samenwerkingsverband is aangegaan
 3. in digitale databanken / knipseldiensten van derden
- Voor deze licentie betaalt de uitgever een eenmalige vergoeding die bij het maakhonorarium is inbegrepen (woordtarief)
 - Aanvullende voorwaarden: exclusiviteit (weken of maanden) (news is a perishable commodity), variaties non-concurrentiebeding

Markt dagbladsector juni 2015

- 4 grote uitgevers in dagbladsector (nationaal en regionaal, print en online):
 - **De Persgroep** (grootste uitgever):
AD, Trouw, de Volkskrant, Het Parool, regionale AD titels
Wegenertitels: BN/DeStem, Brabants Dagblad, De Gelderlander, De Stentor, De Twentsche Courant Tubantia, Eindhovens Dagblad en Provinciaal Zeeuwse Courant, 140 huis-aan-huis bladen en diverse Belgische titels (o.a. De Morgen) en PAPER
 - **NDC Mediagroep**: Dagblad van het Noorden, Friesch Dagblad en Leeuwarder Courant en diverse huis-aan-huis bladen
 - **Het Mediahuis & MGL (Concentra)**: NRC Handelsblad, NRC Next, Limburgs Dagblad, Dagblad de Limburger, en diverse huis-aan-huis bladen en Belgische titels (o.a. De Standaard)
 - **TMG**: De Telegraaf, Metro, regionale (HMC)titels De Gooi- en Eemlander, Haarlems Dagblad Leidsch Dagblad en Noordhollands Dagblad circa 100 huis-aan-huisbladen

Omvang exploitatie in de praktijk

Licentie die journalist aan uitgever moet verlenen omvat:

1. Publicatie in alle uitgaven van het concern:
bijvoorbeeld: artikel of foto verschijnt in Het Parool maar ook in Trouw, Brabants Dagblad en in de Tubantia (Persgroep)
2. Samenwerkingsverband: vb Persgroep en NDC / MGL:
doorplaatsing artikel of foto uit AD in de Leeuwarder Courant en in het Limburgs Dagblad
3. In digitale databanken / knipseldiensten van derden
o.a. Blendle, eLinea en Myjour

Gebruikelijke exploitatievergoeding dagbladsector

- Artikel/foto wordt door uitgever meerdere malen en op verschillende wijzen geëxploiteerd
- Journalist ontvangt voor deze exploitatie een éénmalige vergoeding die bij het maakhonorarium is inbegrepen (woordtarief of fototarief)
- Is dit billijk?
- Mede bezien in licht overige voorwaarden (exclusiviteit & non-concurrentiebeding)
- Mede bezien in licht van overige omstandigheden: ontwikkelingen dagbladsector en ontwikkelingen nieuwsvoorziening: zie onderzoek CvdM *Onafhankelijkheid van nieuwsredacties (2015)* (minder journalisten in dienst, meer freelancers, verschraling nieuwsaanbod m.n. in de regio, freelancer noodgedwongen opzoek naar aanvullende inkomsten 'branded journalism')

Gebruikelijke exploitatievergoeding dagbladsector

- Gebruikelijke vergoeding dagbladsector niet in lijn met doel wetsvoorstel
- Vaak onbekend (inbegrepen in woordtarief)
- Woordtarief eenzijdig opgelegd, niet onderhandelbaar
- Exploitatievergoeding niet gerelateerd aan de exploitatieopbrengsten
- Éénmalige vergoeding woordtarief = oud verdienmodel
- Billijke vergoeding moet nieuw verdienmodel creëren voor freelance journalisten

Wat is een billijke vergoeding?

➤ Staatssecretaris Teeven:

“De maker gaat mee-eten uit het totaal van de opbrengsten van de exploitatie van zijn of haar creatieve prestaties.”

“Ik denk dat de strekking van het wetsvoorstel is dat makers beter beschermd zijn en delen in de opbrengst van de exploitatie.”

(Handelingen // 2014-2015, nr. 52, item 24, p. 8 resp. 10)

Stelling:

➤ Een vergoeding voor het verlenen van exploitatiebevoegdheid is slechts dan billijk als die gerelateerd is aan de exploitatieopbrengst van het werk